

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС

Упућивање ученика у самостално изучавање биографије и стваралаштва Милоша Црњанског развијањем информационе и медијске писмености ученика

Аутори: библиотекар, професори српског језика и књижевности, професор информатике

Школа: СШ „Светозар Милетић“, Нови Сад

Предмет: српски језик и књижевност

Разред: 3.

Време реализације: 2 часа

Ситуација

У току прошле школске године реализовао сам уз помоћ колега, професорке српског језика и књижевности и професора ликовне културе, мултимедијалну изложбу поводом 120 година од рођења Милоша Црњанског.

При изради изложбе створена је богата база релевантног мултимедијалног материјала (слике, филмови, звучни записи, линкови ка електронским изворима...), која се може на сврсисходан начин искористити за самостално упознавање ученика са животом и делом једног од наших највећих писаца, као и за подучавање ученика информационој и медијској писмености.

Мотивација

Уместо уобичајене просте репродукције научених информација, ученицима се отвара могућност да на занимљив и инвентиван начин самостално стекну знања, коришћењем модерне технологије.

Активности библиотекара/наставника, активности ученика

Улога библиотекара се огледа у прављењу релевантне он-лајн базе знања, која обухвата обухвата разноврсну мултимедијалну документацију о животу и раду Милоша Црњанског.

Библиотекар такође треба да одржи час уводни у школској библиотеци, на коме ће обучити ученике у информационо-медијској писмености, упутити их у ресурсе он-лајн базе знања и поделити конкретне задатке ученицима

Активност ученика, после одржаног уводног часа у школској библиотеци, своди се на самостално реализовање задатака које су одабрали, које ће потом презентовати на часу српског језика и књижевности.

Сарадња наставник – наставник, наставник – библиотекар, библиотекар – библиотекар

Школски библиотекар ће имати улогу координатора између предметних наставника, односно ученика.

Сарадња са професорима српског језика оствариће се кроз заједничко креирање он-лајн базе знања, као и приликом реализације часа, односно презентације резултата рада ученика.

Сарадња са професором информатике састојаће се у њиховом ангажовању при презентацији алата за прављење презентације о животу и делу Милоша Црњанског и трејлера за његове књиге, такође заједнички ће се креирати он-лајн база корисног мултимедијалног софтвера.

Корелација и интердисциплинарност: предмети, наставне јединице, рад библиотекара

Корелација и интердисциплинарност се остварује кроз рад школског библиотекара и рад предметних наставника српског језика и информатике.

Иновације

Употребом иновативних наставних метода и средстава, ученици се уводе у, данас круцијално неопходно – али у нашем школском систему недовољно искориштено, електронско учење.

Коришћење ИКТ-а

При реализацији часова биће коришћени компјутери са приступом интернету, клауд сервис *Гугл драјв* или *Мудл* платформа за електронско учење, програм *Пауер поинт* за креирање презентација и мултимедијални софтвер за креирање трејлера.

Циљ, исходи и образовни стандарди

Циљ:

Самостално упознавање ученика са животом и делом Милоша Црњанског, развијање информационе и медијске писмености, развијање критичког мишљења и истраживачког духа.

Исходи:

По завршетку часова ученик ће бити у стању да:

- наведе особености живота и књижевног опуса писца;
- јавно аргументује своје утиске и запажања о књижевном делу;
- изражава размишљања и критички став према проблемима и појавама које намећу књижевни текстови;
- изнесе свој суд о књижевним делима користећи стечена знања и сопствена запажања;
- примени знања о информационој и медијској писмености;
- развије критички став и мишљење при процени квалитета различитих електронских извора информација;
- примени познавање мултимедијалног софтвера у изради презентација и трејлера;
- процењује вредност понуђене мултимедијалне грађе.

Образовни стандарди:

2.СЈК.3.2.1. Чита, доживљава и самостално тумачи књижевноуметничка и књижевнонаучна дела из обавезног школског програма, као и додатне (изборне) и факултативне књижевноуметничке и књижевнонаучне текстове; током интерпретације поуздано користи стечена знања о стваралачком опусу аутора и књижевноисторијском контексту.

2.СЈК.3.2.3. У процесу тумачења књижевноуметничког и књижевнонаучног дела, одабира, примењује и комбинује адекватне методе унутрашњег и спољашњег приступа.

2.СЈК.3.2.4. Уочава и тумачи поетичке, језичке, естетске и структурне особине књижевноуметничких и књижевнонаучних текстова у оквиру школске лектире и изван школског програма.

2.СЈК.3.2.8. У тумачењу књижевног дела критички користи препоручену и самостално изабрану секундарну литературу (књижевноисторијску, критичку, аутопоетичку, теоријску).

2.СЈК.3.2.9. На основу дела српске и књижевности (у обавезном и сопственом избору) и секундарне литературе шири читалачка знања; развија језички, литерарни, културни и национални идентитет.

2.СЈК.3.3.2. Излаже (у званичним ситуацијама, јавно и пред већим аудиторијумом) и пише о темама из области језика, књижевности и културе; има развијене говорничке (ораторске) вештине.

2.СЈК.3.3.3. Композиционо и логички складно пише стручни текст на теме из књижевности и језика, као и новински чланак.

2.СЈК.3.3.4. Организује, класификује, уопштава и на сличан начин обрађује информације из књижевних и неуметничких текстова на основу задатог и/или самостално постављеног критеријума.

Ток активности

Припремне активности за 1. час

Библиотекар, у сарадњи са професорком српског језика и књижевности и уз консултацију са професором информатике, формира релевантну он-лајн базу знања о животу и делу Милоша Црњанског, која ће бити похрањена на *Гугл драјв* или *Мудл* платформу за електронско учење.

Библиотекар, користећи материјал са електронског курса, прави *Пауер поинт* презентацију која ће ученике упознати са основним појмовима о информационо-медијској писмености.

1. час (у школској библиотеци)

Библиотекар, користећи *Пауер поинт* презентацију, упознаје ученике са основним појмовима из области информационо-медијске писмености: писменост, информациона писменост, медијска писменост, дигитална писменост, модели информационе писмености...

Библиотекар, користећи рачунар који има приступ интернету уз помоћ видео-бима, упознаје ученике са он-лајн базом знања која ће обухватити следеће садржаје: линкове ка релевантним интернет изворима информација, изводе из књижевних критика, фотографије, аудио снимке и видео материјал.

Библиотекар објашњава ученицима како је настала он-лајн база знања и који су критеријуми за процену текстуалног и интернет садржаја при њеном сачињавању кориштени. Ученици се охрабрују да и сами обогате базу својим прилозима, коришћењем критеријума које су претходно усвојили.

Професор информатике упућује ученике како да направе трејлере за књиге. Уколико предметни наставник процени да је за овај сегмент потребно више времена, он ће бити реализован на посебном часу информатике и рачунарства.

Ученици добијају конкретне задатке које ће, користећи базу знања и сопствено истраживање он-лајн и писаних извора, презентовати на часу српског језика и књижевности.

Припремне активности за 2. час

Ученици постављају урађене задатке, презентације и трејлере, на он-лајн базу. Библиотекар им имејлом, или преко *Мудл* платформе, даје своје сугестије како да свој рад учине још бољим.

2. час (у учионици)

Ученици у уводном делу часа, користећи *Пауер поинт* презентацију, подносе извештај и узносе утиске о свом истраживању и усвојеним елементима информационо-медијске писмености: које су писане и електронске изворе користили, које су критеријуме приликом одабирања садржаја применили, које су софтверске алате користили приликом израде трејлера и сл.

Ученици, користећи *Пауер поинт* презентацију, презентују резултате свог истраживања о животу и делу Милоша Црњанског.

Ученици, користећи *Пауер поинт* презентацију, презентују резултате свог истраживања о занимљивостима из живота писца.

Ученици, користећи мултимедијални софтвер, презентују трејлере за књиге Милоша Црњанског.

На крају следи евалуација часа.

Наставне методе и облици рада

Наставне методе: монолошка, дијалогска, текстовна, метода самосталних ученичких радова, електронско учење.

Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару.

Наставна средства: Компјутер са интернет везом, видео-бим, *Гугл драјв* или *Мудл* платформа, мултимедијални софтвер.

Наставни материјал: Целокупан наставни материјал за ученике, у виду линкова ка релевантним интернет изворима информација, извода из књижевних критика, фотографија, аудио и видео снимака, биће постављен он-лајн.

За евалуацију ће бити коришћени анкетни листићи.

Задаци за ученике

Ученици, у складу са својим афинитетима, добијају следеће истраживачке задатке, које ће самостално реализовати користећи он-лајн ресурсе који ће им бити на располагању:

- 1) живот и дело Милоша Црњанског;
- 2) занимљивости из живота писца и
- 3) трејлери за књиге Милоша Црњанског.

Вредновање: оствареност циљева, начин на који је видљиво побољшање рада, укљученост и задовољство ученика, коментари реализатора...

На крају часа српског језика и књижевности, ученицима ће бити подељени евалуциони листићи, у којима ће они изразити своје утиске и запажања о реализованим часовима.

Марко Ламбета